

Kris Tavernier

Een vraag over het kruis dragen

'Tegen allen zei Hij: 'Wie achter Mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen en dagelijks zijn kruis op zich nemen en Mij volgen'.

Lukas 9:23

Vraag

Wat is de zin van het dagelijks zijn kruis op zich nemen? Naar mijn inzicht slaat 'zijn kruis' op je eigen zorgen, je eigen lasten en niet op het kruis van Jezus, want in geen enkele vertaling zie ik 'zijn' met een hoofdletter geschreven (H.V. te O).

Antwoord

Je ziet het goed dat 'zijn kruis' niet op het kruis van Jezus slaat. Het is Jezus Zelf, Die aan het woord is; en dan had Hij wel 'Mijn kruis' moeten zeggen. Jezus heeft 'Zijn kruis' te dragen gekregen. Nog maar net tevoren had Hij voor de eerste keer aangekondigd dat Hem een weg van lijden en verwerping te wachten stond (Luk. 9:22). Het is een kruis – om het bij deze beeldspraak te houden – dat niemand anders heeft gedragen of ook maar zou kunnen dragen. Het kruis dat Jezus te dragen kreeg, was immers zoveel méér dan alleen lichamelijk lijden – waarmee ik dit lijden overigens niet wil kleineren. Want er zijn heel wat mensen gekruisigd in die tijd, om het nu even letterlijk bij het kruis te houden. De kruisdood was de gebruikelijke straf voor ernstige misdadigers in het Romeinse rijk.

Ook vele christenen zijn later als martelaar¹ gekruisigd tijdens de christenvervolgingen, bijvoorbeeld onder keizer Nero. Volgens de overlevering is Petrus zelfs met het hoofd naar beneden gekruisigd. Wat betreft het lichamelijke lijden, hebben miljoenen mensen dit zware, haast bovenmenselijke lijden gekend. We kunnen kijken naar talrijke folterwerktuigen die de mens bedacht heeft om anderen te laten lijden. Het lichamelijke lijden van onze Heer Jezus Christus was verschrikkelijk, maar toch was het in dit opzicht niet uniek. Het lichamelijke lijden was niet het ergste aspect van het kruis dat Jezus heeft gedragen. Toen Hij in Gethsemane zo angstig werd, kwam dit omdat Hem nog heel iets anders te wachten stond. Hij had namelijk een beker te drinken gekregen van de Vader, die alleen Hij kon drinken (Luk. 22:42). Die beker spreekt van het oordeel over de zonde, dat Hij moest ondergaan. Dát kruis kon alleen Hij dragen, en geen ander mens. De Heer vraagt dus ook helemaal niet dat wij 'Zijn kruis' op ons zouden nemen, het kruis dat Hij gedragen heeft. Dat zou immers een onmogelijke opdracht zijn.

Maar nu over dat wat de Heer Jezus wél vraagt. Dan moet ik eerst twee opmerkingen maken. Ten eerste is het zo dat de opdracht om het kruis op ons te nemen niet alleen in Lukas 9:23 staat, maar ook in Lukas 14:27. In Lukas 14 gaat Jezus hier eigenlijk veel uitgebreider op in (Luk. 14:25-33). Beide keren zijn met elkaar in overeenstemming.

Ten tweede moeten we ons eerst in dit evangelie situeren. Dadelijk zal in Lukas het grote keerpunt plaatsvinden, dat de rest van het evangelie tekent. In Lukas 9:51 lezen we dat 'de dagen van Zijn opneming' in vervulling gingen, en hiermee begint het tweede hoofddeel van het evangelie. Er wordt een begin gemaakt met de bekendmaking dat de Heer Jezus de aarde zal gaan verlaten. En daarom richt Hij Zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen (vs. 51, 53). Vanaf dat moment is de Heer in dit evangelie onderweg naar Jeruzalem om daar te gaan lijden en sterven (zie Luk. 13:22; 17:11; 18:31; 19:28). Merk op dat de Heer in Lukas 9 tweemaal Zelf Zijn lijden aankondigt (vs. 22 en 44). Maar we weten ook dat de discipelen dit niet begrepen (vs. 45). Direct zal duidelijk worden waarom.

Laten we nu eerst kijken naar Lukas 9. Zoals steeds is het belangrijk de context te bekijken waarin de Heer Jezus een uitspraak doet. Wat zegt Hij precies? Waarom zegt Hij iets, en wat is de aanleiding ervoor? Kort hiervoor – zo presenteert Lukas ons het verhaal – gaat het om de vraag: Wie is de Heer Jezus (Luk. 9:18-20). De

---

¹ Een interessante bijzonderheid: het Gr. woord voor 'getuige' is 'martus', waarvan ons Nederlandse woord 'martelaar' is afgeleid.

mensen hebben allerlei antwoorden, maar het is Petrus die de spijker op de kop slaat: U bent de Christus van God. Samen met die erkenning dat Hij de lang verwachte Christus is, Die zal regeren, leefde ook de verwachting dat Hij Zijn koninkrijk zou oprichten. Dat de discipelen die verwachting hadden, vinden we vaker in de evangeliën; en ook dat ze daarbij dachten aan de plaats die zijzelf daarin zouden innemen (bijv. Matt. 20:20-21vv.). Ook in Lukas 9 zien we dat de discipelen hiermee bezig waren (vs. 46). Zelfs tijdens het laatste Pascha – en hoe schrijnend was dat voor de Heer Jezus – waren ze aan het discussiëren over de vraag wie er de beste plaats zou krijgen (Luk. 22:24). De discipelen hadden dus helemaal niet de verwachting dat Hij zou gaan lijden, ondanks Zijn eigen voorzeggingen, maar dat Hij zou gaan heersen. En dit verwachtten ze toen heel binnenkort.

Na de belijdenis van Petrus, die ook deze verwachting insluit, zegt de Heer echter dat er Hem nog geen heerlijkheid te wachten stond, maar veeleer lijden en verwerping. En daarop zegt Hij dat zij, als zij Hem willen volgen, zichzelf moeten verloochenen en hun kruis op zich moeten nemen en bereid moeten zijn hun leven niet te behouden. De Heer probeert dus duidelijk te maken dat er ook voor hen als Zijn volgelingen nog geen heerlijkheid stond te wachten tijdens hun leven op aarde. Maar als zij Hem wilden volgen, dan moesten zij allereerst delen in Zijn verwerping. Dat zij hun kruis moesten opnemen, betekent dan niet zozeer dat zij hun eigen zorgen en lasten te dragen kregen – en hier moet ik een nuance maken bij de gestelde vraag – maar *het slaat specifiek op dat lijden, die vervolging, die spot, die verwerping die zij te dragen hadden vanwege het feit dat zij Zijn volgelingen waren.* Het gaat dus niet over lasten en zorgen die elk mens wel zal kennen. Het gaat om wat de gelovigen te lijden kunnen hebben omwille van de naam van Christus. Het gaat niet om elke mogelijke last of zorg, maar om de moeiten die het gevolg zijn van het feit dat wij volgelingen of discipelen van Jezus zijn. Dit specifieke kruis moeten Zijn volgelingen bereid zijn op zich te nemen (zie ook vs. 58). Ze hadden niets anders te verwachten dan dat hun leven veel moeilijker zou worden, dat ze net zoals Hij gehaat zouden worden (vgl. Luk. 21:17). *Het 'kruis' waarover de Heer Jezus hier spreekt, houdt dus verband met de consequenties die het gevolg zijn van de navolging van Jezus Christus, onze Heer.*

Het is dan ook heel bijzonder voor de discipelen, en met name voor Petrus, Johannes en Jakobus, dat hierna de gebeurtenis volgt die wij kennen als de verheerlijking op de berg. Daar kregen zij een voorsmaak van de heerlijkheid die er wel degelijk zal komen, maar niet volgens hun agenda.

Laten we nu vervolgens kijken naar Lukas 14:25-35. We zien hier dat vele mensen Jezus volgden (vs. 25). Ook bij hen leefde de verwachting dat Hij Zijn rijk zou oprichten, en de bezetter – de Romeinen – zou verdrijven. We lezen o.a. in Lukas

19:37-38 over 'de gehele menigte van de discipelen', die Jezus vergezelde bij Zijn intocht in Jeruzalem. Bij die intocht proclameerden zij Hem als de Koning, Die kwam in de naam van de Heere. Jezus had vele volgelingen. Pas in de laatste week van Zijn leven slaagden de farizeeën en de Schriftgeleerden – de Joodse religieuze leiders – erin Hem in diskrediet te brengen bij het volk. Immers, die leiders zochten een manier om Hem uit de weg te ruimen; maar omdat zij bang waren voor het volk, wilden zij dit buiten het volk om doen (Luk. 22:2, 6).

Terug naar Lukas 14. We moeten dus goed begrijpen dat er een aanzienlijke menigte met de Heer meereisde naar Jeruzalem, in de verwachting van Zijn komende heerschappij. Maar de Heer keerde Zich om en probeerde duidelijk te maken dat Zijn volgelingen in de eerste plaats iets heel anders te wachten stond. We kunnen zeggen dat Hij duidelijk maakte dat de navolging niet allereerst voordeel opleverde, maar veeleer nadeel. De uitspraak om het kruis op ons te nemen, staat hier in de context van de navolging, van ons *discipelschap*. En zo moeten we het ook begrijpen. Jezus volgen, een discipel van Hem zijn, houdt in dat wij het kruis ook op ons moeten nemen. Onze Heer is nu voor het oog van de wereld de verworpen Heer, en zo hebben ook Zijn discipelen verwerping te verwachten. Dat zal voor elke discipel weer anders zijn, ieder heeft zijn eigen kruis te dragen. Zo moet een discipel van de Heer Jezus ertoe bereid zijn 'zijn eigen kruis' op zich te nemen.
